

EFECTELE EXPUNERII LA STRESUL TERMIC ASUPRA MORTALITAȚII UMANE

Irina Covali

Conducător științific: Cătălina Croitoru

Disciplina de igienă, USMF „Nicolae Testemițanu”

Introducere. Expunerea la temperaturi ambientale ridicate, în condițiile schimbărilor climatice, este o cauză importantă a morții premature evitabile. **Scopul lucrării.** Specificarea efectelor rezultate ale stresului termic, condiționat de schimbările climatice asupra mortalității populației. **Material și metode.** Pentru realizarea studiului a fost explorată baza de date on-line PubMed, aplicând cuvintele cheie: „stres termic”, „mortalitate”, „decese”. Au fost găsite 39 de Material științifici, fiind selectate 24, care au răspuns criteriilor de includere (articol cu text deplin, în acces deschis, să conțină legătura dintre stresul termic și decesele). **Rezultate.** Articolele incluse în această revizuire au arătat că expunerea la valurile de căldură are un impact negativ asupra stării de sănătate, condiționând morbiditatea și provocând decese în exces. Impactul variază în funcție de sex, grupă de vârstă, localitate, prezența/absența bolilor cronice. Literatura studiată a arătat cauze multifactoriale ale indicatorilor de mortalitate. Majoritatea cauzelor de deces au fost legate de sistemul cardiovascular și respirator, ceea ce s-ar putea datora faptului că aceste boli sunt cele mai frecvente la nivel mondial. În majoritatea studiilor au fost identificate trei sensibilități majore ale factorilor de evaluare a vulnerabilității: socio-demografice, condițiile medicale și caracteristicile localității. **Concluzii.** Constatările pot ajuta factorii de decizie să elaboreze strategii eficiente pentru a reduce cazurile de decese condiționate de valurile de căldură. În același timp sunt relevante studiile la nivel local al impactului stresului termic cât și evaluarea vulnerabilității și capacității de adaptare. **Cuvinte-cheie:** mortalitate, decese, stres termic, temperatura aerului, schimbări climatice.

EFFECTS OF HEAT STRESS EXPOSURE ON HUMAN MORTALITY

Irina Covali

Scientific adviser: Cătălina Croitoru

Hygiene Discipline, Nicolae Testemițanu University

Background. Exposure to high ambient temperatures under climate change is an important cause of avoidable premature death. **Objective of the study.** Specifying the resulting effects of heat stress, conditioned by climate change, on population mortality. **Material and methods.** To carry out the study, the online database PubMed was explored, applying the **Keywords:** „thermal stress”, „mortality”, „deaths”. 39 scientific papers were found and 24 were selected that met the inclusion criteria (open access, full-text article, to contain the link between heat stress and deaths). **Results.** The articles included in this review showed that exposure to heat waves has a negative impact on health status, conditioning morbidity and causing excess deaths. The impact varies according to gender, age group, locality, presence/absence of chronic diseases. The studied literature showed multifactorial causes of mortality indicators. Most of the causes of death were related to the cardiovascular and respiratory systems, which could be because these diseases are the most common worldwide. Three major sensitivities of vulnerability assessment factors have been identified in most studies: socio-demographic, medical conditions and locality characteristics. **Conclusion.** The findings may help policymakers develop effective strategies to reduce heat wave-related deaths. At the same time, studies at the local level of the impact of heat stress are relevant as well as the assessment of vulnerability and adaptation capacity. **Keywords:** mortality, deaths, thermal stress, air temperature, climate change.